

GAZETA LWOWSKA

wychodzi codziennie o godzinie 1-ej popołudniu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.
Biuro Redakcji i Administracji ulica Podwale 3. —
Ekspedycja miejscowa i zamiejscowa ul. Chorążczyzna 31.
Zgromadzenie do nabycia w Ekspedycji ul. Chorążczyzna 31,
w biurze dzienników S. Sokółowski i Ska Jagiellońska 7, w biurach dzienników i trafikach. — Listy należy frankować.
Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141.690.
Telefon Redakcji Nr. 102. — Telefon Administracji Nr. 73.

Cena egzemplarza
w miejscu
na prowincji
20 Mk.

PRENUMERATA:
miesięcznie
we Lwowie bez dostawy 140 — Mk
we Lwowie z dostawą 200 — Mk
z przesyłką pocztową w Polsce 500 — Mk
z przesyłką pocztową w innych państwach 650 — Mk
Wszystkie ogłoszenia przyjmuje Administracja „Gazety Lwowskiej”, Lwów, ulica Podwale 3, w godzinach od 8-2 i 5-7 i biuro S. Sokółowski i Ska, ulica Jagiellońska 7.

Od Redakcji.

Bardzo niedawno temu, przy sposobności przemiany pisma urzędowego w organ samodzielną, omówiliśmy dość szczegółowo, po jakiej linii poprowadzimy naszą pracę. Tem niemniej na progu Nowego Roku, zgodnie z utartym w publicystyce zwyczajem, chcemy przypomnieć Czytelnikom, między innymi, o naszym uścisnieniu zasady, w których „Gazeta Lwowska” rozpoczyna nową kampanję.

Wszak Nowy Rok, to ta chwila mistyczna, o której z westchnieniem mówił poeta:
A oto, gdyby co rok przed jedną godzinę
Ludzie się w bratnią łączili drużynę,
W spóne ogniu łabędzich —
I czuli łazeni swój ból, choć przez chwilę,
Nężyby się i przybyło na siłę,
Na mocę ducha!

Wiemy, w takie cudne chwile. Ale by przyszyły, trzeba, z godziny na godzinę pracować nad łączaniem się ludzi dobrej woli w bratnie drużyny: trzeba pamiętać o rozdział między słowem i życiem, trzeba troszczyć się, by inicjatywa publicystyczna znajdowała odbicie w pracy realnej; budzić instynkt czytelnika, podniecać uczucia obywatelskie i kierować do tego celu, by dopomagały Państwu w twórczej pracy.

Pismo nasze, działając w tym kierunku, pragnie stać się jedną z placówek odradzającej się Ojczyzny, jednym z ognisk polskiej myśli państwowo-twórczej. Ale świadomi jesteśmy, że o takim to wypromienieniu światła ciepła tem więcej, im wdzięczniej ukształtuje się jego środowisko im bardziej udzieli pismu i jego inicjatywie poparcia inteligencja, powołana do tego, by równocześnie być inicjatorką nowych pomysłów i dawać ze siebie twórczość, z którego

Mówimy o inteligencji, dla której popieranie użyteczności publicznej jest potrzebą życia. Mamy zaś na myśli coraz liczniejszą obóz inteligencji, która nie chce być biernym widzem zdarzeń, ale siłą żywą, dopomagającą procesowi przetwarzania się polskiej myśli politycznej. Nie bawmy się bowiem woła o nowy, zwały program, duchu tej myśli która wypowiedzieliśmy, obciążając „Gazetę Lwowską”:

W dniach niewoli stronię od lepkiej krwi własnej wypisywały na swych ścianach hasło niepodległości Ojczyzny. Dziś, w życie ucieleśniło ten szczytowy punkt programu, Polska wyjarzmiona uznać może za równowagę dosięgniętych niepodległości i wolności. Jednym z warunków politycznych, obywatelskich, jest: „Salus publica suprema lex”.

Zgrupowanie inteligencji i rozpowszechnienie jej na nowo, to jest cel, który sobie stawiamy.

Wezwanie do uchodźców z Wileńszczyzny.

W Wilnie zbiera się Sejm, który nie-pewne losy tej ziemi utwali. 8 stycznia odbędzie się głosowanie na posłów do Sejmu. W takim momencie wszyscy muszą się znaleźć na posterunku. Komu droga sprawa wileńska, komu zależy na tem, aby Wilno należało do Polski, musi w chwili głosowania znaleźć się w swej wsi ojczystej lub mieście i tam rzucić głos do urny wyborczej za Polską.

Zwracamy się do was bracia Rodacy, którzy rozsiani po całej Polsce pamiętać winniście, że obowiązek obywatelski nakazuje

zuje wam na dzień głosowania przyjechać do Wileńszczyzny.

Stoimy w ogniu walki bezkrwawej, lecz nie mniej zaciętej. Każdy głos stracony, to stracony żołnierz na posterunku; bitwę wygrywa się nie tylko męstwem żołnierzy ale ich miłością. I dlatego w dniu wyborów nikogo z was synowie tej ziemi nie powinno zabraknąć w szeregach armii głosujących.

Spieszcie bronić sprawy naszej, a Wileńszczyzna powita Was serdecznie.
Czekamy. WILNIANIE.

Podróż prezydenta min. Benesza na Ruś Przykarpacką ma związek ze sprawą „Galicii Wschodniej”.

Praga. (AW). Prez. min. Benesz udał się w podróż inspekcyjną na Ruś Prykarpacką. Podróży tej przypisują doniosłe znaczenie.

ze względu na bliskie już rozstrzygnięcie sprawy Wschodniej Małopolski.

Wstrzymanie demobilizacji w Rosji.

Moskwą. Wied. B. K. Onegdaj w Moskwie na kongresie IX. mówił Trocki o napadach białych band w Karelii, na Ukrainie i na Dalekim Wschodzie i oświadczył, że ta sytuacja zmusza Rosję do zastanowienia demobilizacji. Zima będzie

użyta do podniesienia prawności armii rosyjskiej. Na wiosnę będzie prawdopodobnie Rosja gotowa na wszelką zmianę rządu, atoli rząd pragnie silnego i prawdziwego

Życie kraju.

Z Borszczowskiego.

Praca kulturalno-oświatowa. — Zaniedbania. — „Misja” oświatowa księcia Pawła Sapiiehy. — Lud a danina.

(Korespondencja „Gazety Lwowskiej”).

Kto ma możliwość zetknąć się bliżej z życiem prowincji naszego kraju, oraz poznać ustroje i prądy tak wśród ludu polskiego, jak i ruskiego, ten stwierdzić może wcale podajmy do ukrzepienia się kultury i wpływów polskich na terenie Wschodniej Małopolski. Jakoż, od szeregu miesięcy tu i ówdzie spotyka się zbożne usiłowania poszczególnych grup i naszej inteligencji —

zwłaszcza nauczycielstwa i szeregów wojskowych, gdzie znajduje się ludność, która przy stosunku w pracy, była metodą, widzi się pocieszające, a bliżej danymi może będzie napr.

Są jednak brzożni różnicami. Szerzeg miasteczek i w południowej Małopolsce, gdzie duchowej i kulturalnej. Szereg parafii pozostawiają w opuszczeniu. W Skarżycowem, ludność polską odwiecznej przetrwała stale w. Skarżycowem, ludność polską. Skutki smutne, gdy wy swe religijne, w dżek, atwiać w cerkwi.

kiem przejść powojennych utraciły dawny swój rozmach, wytknęliśmy sobie jako jedno z głównych zadań.

Dotychczasowe wyniki tylko zachęcić mogą do wytrwania na tej drodze.

„Gazeta Lwowska” nie omieszkła równocześnie starać, by pod względem techniki

zadose słaszym
miliśmy poczarki, skaz
czków od nas nie zaw
i wyteżona praca nie
uwadze Czytelników
iz „Gazeta Lwowska
będzie o to, by stan

1920 347

stan rzeczy w licznych wioskach powiatu borszczowskiego i innych.

Przykrym objawem jest to również że często te sfery polskie, od których należałoby oczekiwać inicjatywy i poparcia w polskiej pracy kulturalno-oświatowej, stroną od niej, a nawet jej szkoda. Za to podejmują się innej „misji”, — którą ze stanowiska polskiego trzeba uznać szkodliwą. Takiej „misji” podjął się książę Paweł Sapieha, posiadacz obrzeczonych włości w powiecie borszczowskim. W posiadłościach jego przed wojną było wiele ochronek polskich, których praca i wpływ kulturalny na okoliczną ludność ruską i polską był bardzo pożyteczny i pozostawił u całej ludności jak najmilsze wspomnienia. Wojna zniweczyła wspomniane ochronki, po wojnie zaś książę pan, zamiast uruchomić dawne ochronki, zajął się zakładaniem ruskich, sprowadziwszy do nich siostry ruskie ze Lwowa. — Ludność, bez względu na narodowość, wcale nie jest zadowolona z tej zmiany, gdyż prace obecnych sióstr w dziedzinie kulturalno-oświatowej stoją o wiele niżej od prac dawnych sióstr, a nadto obecne siostry uczyniły z ochronek placówki agitacji ukraińskiej, szerząc w duszach dzieci polskich i ruskich nienawiść do Państwa Polskiego. Między innymi za moją opiekę polskiego księcia pana odwiedzają się „siostry” w ten sposób, że przy ostatniej konspiracyjnej ludności uchylili się od spisu i agitowały przeciw niemu.

Powiedziałem „polskiego księcia pana”. Są tacy, którzy widząc, jak książę, mieszkający stale z matką swą w Bilezu Złotym, używa chętniej języka ruskiego jak polskiego i patrząc na jego opisną misję i niechętnie odnoszenie się do polskich usiłowań kulturalnych, przypisują mu sympatie ukraińskie. Sądzę jednak oświadczyć, że postępowanie księcia wynika raczej z braku orientowania się w położeniu. Są inni, którzy misję księcia pana przypisują jego rozczarowaniu się do demokratycznej Polski, która „starych rodów pańskich nie szanuje”.

Wolątkę owak u człowieka zamkniętego od świata, Bóg wie, co za pomysły pokutować mogą.

Chłopi jednak i to ruscy są roztropniejsi politycznie od polskich panów. „Ukraina” tuła się jeszcze tylko w umysłach agitatorów, lud ruski z reguły przeklina czas krwawego jej istnienia. Od szeregu miesięcy lud ten stwierdza powrót normalnych stosunków, czuje możliwość pracy i odbudowy swojego gospodarstwa, z istnieniem Państwa Polskiego na tych rubieżach niemal wszędzie się już pogodził, a nawet okazuje skłonność do przyswojenia sobie i dzieciom skarbów oświaty i kultury polskiej. Rozumie też lud swoje obowiązki wobec Państwa; oto po skrzyniach chłopskich odłożone są już marki na daninę, te marki, których dawniej się nie pragnęło, a które znacznie właśnie uzyskują.

Ster.

Przyjmowanie opcji na rzecz obywatelstwa rosyjskiego lub ukraińskiego.

Biuro prasowe Ministerstwa Spraw Zagranicznych komunikuje: Wydziały konsularne przy poselstwach rosyjskim i ukraińskim w Warszawie rozpoczynają z dniem 1. stycznia 1922 przyjmowanie opcji na rzecz obywatelstwa rosyjskiego lub ukraińskiego.

Osoby, którym przysługują odnośne prawa w myśl art. 6 traktatu ryskiego, winny się zgłaszać do wydziałów konsularnych zainteresowanych państw, mieszczących się w Warszawie w hotelu „Kurski”, ul. Senatorska i w hotelu Victoria,

Przyjęcie czeskiego dyplomaty.

z Budapesztu, że czeski attaché w Warszawie, który napadnięty został przez węgierskich policjantów i mimo powołania się na dyplom polityczny, przytrzymany został przez policjantów i dopiero po interwencji konsulatu czeskiego pułkownika, jak słychać, rząd czeski wyraził przeciwko temu protest.

Ameryka, Anglja i Włochy niezadowolone ze stanowiska Francji w sprawie tonażu

Waszyngton (AW.) Oporne stanowisko Francji w sprawie zmniejszenia tonażu łodzi podwodnych wywarło w amerykańskich kołach politycznych przychylnych Francji przykre wrażenie. Wczoraj sekretarz stanu Hughes konferował z Hardingiem na temat sytuacji wytworzonej stanowiskiem rządu francuskiego. Istnieje zamiar wywarcia presji na Francję jako dłużnika Ameryki w celu skłonienia jej do ustępstw.

Waszyngton, (AW.) Delegacja włoska w sprawie tonażu łodzi podwodnych idzie po linii polityki angielskiej, zwalczając stanowisko delegacji francuskiej.

London, (AW.) Stanowczy opór Francji w sprawie tonażu „łp” spotkał się w Anglii z bardzo ostrą oceną. „Daily Express” w artykule pt.:

„Francja jako wróg pokoju” oświadcza, że „styczeńny militarizm” Francji zniszczył na świecie w sprawie zredukowania wydatków na broń morskich. Francja odegrała na konferencji waszyngtońskiej taką rolę, jak Niemcy go czasu przed wojną na konferencji w Hadze. Anglja nie może się zgodzić na dalsze ofiarowanie swojej strony jeśli Francja uzyskane w Anglii i w tryby lożyć będzie na budowę łodzi podwodnych. Ani Francja, ani też inne narody kontynuujące politykę zbrojeń nie mogą liczyć na sympatię Ameryki. „Westm. Gazette” jest zdania, że obecne stanowisko Francji na konferencji pociągnie za sobą bardzo ważne a dość przykre dla niej samej skutki.

Z „republikańskich” Niemiec.

„Ostpr. Ztg.” publikuje tegoroczną korespondencję Hindenburga z b. ces. Wilhelmem, rzucającą wcale oryginalne światło na „republikańskie nastroje” w „sielskich Niemiec.

Listy Hindenburga pełne są ubolewania nad tem, co zaszło.

„Ja to umiem pojąć, pisze on między innymi, jak niesłychanie ciężko jest Waszej Cesarskiej Mości przetrzymać po utraceniu tronu i osowiały tywny współpracy z ojczyzną”.

A ponieważ Hindenburg tak dobrze zna najtajniejsze uczucia ekscesarza i licznych jego zwolenników, przeto kończąc list, powiada:

„Pozostaje za najgłębszą częścią i nieograniczoną wiernością... najpoddaniejszy Waszej Cesarskiej Mości Królewskiej Mości feldmarszałek Hindenburg”.

To już nie są zwykłe grzeczności i dwupokorne, obowiązuje w listach do b. cesarza i króla, ale wyznanie polityczne, które w pewien sposób lam prasy niemieckiej skwapliwie podchwytując i z triumfem ogłasza.

Zasługuje na uwagę również ustęp z odpowiedzi Wilhelma, w którym nawiązując do kwestii sądu nad nim, żądanej przez koalicję, oświadcza b. cesarz.

„Ale i o postawieniu naę przed sąd neutralny w jakimkolwiek składzie, nie może być mowy. Nie uznaję wyroku karę ego żadnego sędziego za zarządzenia, które wydałem jako cesarz i król, a więc wedle konsylium nieodpowiedzialny reprezentant narodu niemieckiego”.

Nikt oczywiście nie może brać za złe Hindenburgowi osobistych sentymentów przekonania, tak samo, jak wolno b. cesarzowi myśleć sobie co ze chce o swej odpowiedzialności, czy nieodpowiedzialności. Ale też nie w tem tkwi „punctum saliens”, jeno w fakcie, że takie wynurzenia osobiste, w państwie rzekomo republikańskim, ogłasza się publicznie z nietajonym zachwytem i zbytnie wyraźnie z pomiędzy wierszy spływająca łezka żalu z powodu, że era Wilhelma i Hindenburgów minęła, jakoteż nadziei, że „wróci Jasio”.

Z Województwa krakowskiego o.

(Korespondencja własna).

Kraków, 29 grudnia.

Z powstaniem w Krakowie Województwa przybyła miastu naszemu nietylko władza, o-promieniona tradycją dawniej państwowości polskiej, ale i wielce pożądanym czynnikiem, dającym inicjatywę w szeregu bieżących zagadnień społecznych dużej doniosłości. Po zorganizowaniu urzędowania w Województwie i przeprowadzeniu akcji na powiatach w kierunku uproszczenia urzędowania i redukcji sił czasowo przyjętych do starostw — Wojewoda dr. Gałęcki zwrócił uwagę na aktualne kwestje społeczne i dzięki jego energii parę spraw ważnych dla mieszkańców miasta zostało pomyślnie zrealizowanych.

Jedną z nich, to wielka drożyzna mięsa w Krakowie, podczas gdy na prowincji ceny tego

artykułu żywności są znacznie niższe. Po szeregu narad p. Wojewody z odpowiednimi czynnikami przyszedł do skutku Związek konsumów krakowskich i zorganizowano dowództwo naszego powiatu. Dzisiaj 40000 mieszkańców zadowolonych w konsumach ma zapewnione tańsze mięso, kadziesiąt marek na 1 kgr. mięso, które się w kilku jaskach. Z mięsa tego, o ile zapas, korzysta także ludność nie białająca konsumów.

Kwestja bezpieczeństwa publicznego obecnie z pewnością najbardziej przykrą dla mieszkańców Krakowa i wymaga energicznych środków poprawy. Zorganizowana na „angielski” policja nasza stanowczo nie zaspokaja na wysokości zadania. — Włamania rażą kradzieże są na porządku dziennym, a w dwóch ostatnich szacowanych (morderstw) kowych nie zostały wykryci. Prasa miejscowa domaga się gwałtownie zmiany tych stosunków. Z inicjatywą p. Wojewody krakowskiego przed niedawnym zwołaniem jego biura przedstawiciele dotyczący i po wyczerpujących, rzeczowych obradach cydowali grupową zmianę obecnego „angielskiego” systemu politycznego. Musi on usapić dawnemu, wypróbowanemu systemowi stosunki bezpieczeństwa mają się w Krakowie prawić. Zarząd w Warszawie da w całej rozciągłości swe „placet” na te decyzje, od razu już wdrożono szereg celowych ulepszeń w służbie politycznej, które weszły już w życie.

Przedmiotem dalszej akcji zapoczątkowanej przez p. Wojewodę krakowskiego, oraz innych uchwał dotyczących czynników, ruszających dawną sprawą z martwego życia, były między innymi: pomoc obywatelska i dzieły akademickiej, cierpiącej na brak środków naukowych i aprowizacji, sprawa lenia w przemyśle i kwestja warsztatów dla zdemobilizowanych oficerów. Komunikaty tych konferencji w biurze p. Wojewody, a nie w piśmie, w których codziennych wskazują, że te sprawy znajdują się w stadium powolnego zrealizowania ku zadowoleniu szerokiej sfery reszowanych.

CHLEB POTANI

Chleb żytni 1 kg. po 100
Śmięta wieprzowy 1 kg. po 11

i inne artykuły spożywcze oraz kolonialne są w naszym sklepie przy ul. LYZAKOWSKIEJ 16. (boczna Mikołajka) i RUTOW KIE przy ul. POLSKIEJ 3. Sklepiech „DOSTATKU” przy ul. POLSKIEJ 3, KOPERNIKA 11 i BAJKI 9.

Barakach przy ul. Janowskiej panują nadal skamieniałe stosunki.

Co na to kompetentne władze.

Z baraków uchodzących znowu dochodzą nas wieści niepokojące. Szerzą się tam nadal w sposób zastępczy wszelkie choroby zakaźne, a zwłaszcza tyfus, tak, że codziennie kilkanaścioro ludzi na tę chorobę zapada.

Ponieważ wiemy, że w pawilonach szpitala epidemicznego przy ul. Piotra i Pawła z powodu przepełnienia chorych się nie przyjmuje, przeto nasuwa się pytanie, co dzieje się z tymi biedakami? — Mnożone przeprowadzonej desyufekcji, brud i niechlujstwo nadal panują w barakach, a uchodzący już trzy tygodnie nie zmieniają białizny, bo magazynier czystej nie chce (!) wydać, wysuwając na swe lumaczenie różne śmieszne preteksty.

W ostatnich tylko dniach umarło 15 dzieci. Są to stosunki tak potworne, że mimowoli narzuca się myśl, że w sprawie tej nie wszystko dzieje się tak, jak powinno.

Spółczesność, które uchodzącom okazało tyle współczucia i poniosło tak wielkie ofiary dla ulżenia ich dole (za pośrednictwem jednej tylko administracji „Gazety Lwowskiej“ złożono prawie pół miliona marek) ma prawo żądać w tym kierunku jasności. Wszak nie chodzi tu o tysiączne rzesze, lecz o niespełna 500 ludzi, w których losie ofiarowane w pieniądzu i naturze datki powinny już być sprowadzić znaczne zmiany na lepsze.

Tymczasem wszystko zapada się jak w bezdennej studni, a stosunki z dnia na dzień się pogarszają.

Czy władze kompetentne zastanowiły się nad tem, do czego prowadzi taka anarchja? Notujemy na innym miejscu tragiczny wypadek śmierci całej rodziny na tyfus, zawleczony przez repatriantów. Czy mamy czekać, aż Lwów stanie się widowiskiem wszelakich epidemii?

Natychmiastowa i energiczna akcja jest tu nieodzowna, jeżeli ma się temu zapobiedz.

Należy w czas odnowić prenumeratę na Styczeń 1922

KRONIKA.

Kalendarz... 1 stycznia. Rz-kat.: Nowy Rok. — Gr... — Słowiański: Mieczysław.

Poniedziałek... 2 stycznia. Rz-kat.:... — Gr... — Słowiański:...

PRZY... ROKU NOWEGO ZASYLAMY... UNIKOM I PRZYJACIOŁOM PISMA NA... SERDECZNE ŻYCZENIA.

Prezydent miasta Lwowa przyjmuje dnia 1 stycznia 1922 o godzinie 1 w południu w ratuszu (fl. piętro).

Maria Benkowska.

TANCERKA.

WYWIESC.

(ciąg dalszy.)

NIKE.

Monika po przyjeździe do miasta, zajęła się pierwszym z brzozy hotelu w pobliżu dworca; położyła rzeczy w brudnym, odrapanym pokoju hotelowym i nie zwlekając, ruszyła na poszukiwanie „cioci“ i Michała Słonki. Ufała w jego pomoc, ale siła woli starała się zapomnieć o tem, że w rzeczywistości żyje przecież człowiekiem, do którego wrócić się miała prawo i któryby nie zawiodł jej pewnością. Dawna miłość, obudziła się z chwytliwym letargu, myśli, że oddycha tem samym powietrzem co Henryk, że na każdym kroku może spotkać wprowadzając ją w gorączkowy stan dniecia. Wystarczyło przejść pod drzwiami jego domu, o pewnej, słodkiej porze, wejść do tej, ani nie innej kawiarni oczczorem, spojrzeć w łóżko w głąb klubowej kawy — wystarczyło zobaczyć tylko! Ale Nika nie chciała. Nie chciała patrzeć przed nim teraz tak: nie chciała niezego wyjąć od niego niezego, co by przechodziło tylko przez te piękne, próżniące ręce. Była własną kobietą obcej, nieznaną prawie, ale nienawidzącą i wrogią. Ach, jakże nienawidziła tę Lukę, którą, tę bogatą jedynaczkę i trykanta z Londynu, której zaletach, tyle niegdyś słyszała z ust pani Teczynskiej.

— Rozdmuchał się Sylwester dzisiejszy. Przyszła wichura, by wywiać nam z głów pamięć biedy wszytkiej, zaznanej w r. z. — no, i wszytkie głupstwa, jakie udało się komu popełnić w tym czasie. Jak porządny lokator przy zmianie mieszkania, dba rok stary o to, by śmierci nie pozostawić po sobie następcy. Chwałebna zaprawdę troski wość, tylko czy trzeba w jej mię robić aż tyle wiatru?

Szaro, bezbarwnie na widowni dnia ostatniego w roku. Coś tam trochę śniegu zabłątało się do nas wczoraj, jednak, ot, ledwie tyle, co na lekarstwo. Niebo zachmurzone, a temperatura marna (+ 2° C.) — jako niedoługa zapisze się grudzien tegoroczny w pamięci ludkiej.

General Niessel wyjechał wczoraj wieczorem pociągiem koalicyjnym z Warszawy, żegnany serdecznie przez licznych przedstawicieli wojskowości polskiej i francuskiej, ciała dyplomatycznego polskiego, członków misyj zagranicznych, oraz licznych przedstawicieli świata politycznego i społecznego stolicy.

W dniu odjazdu został general Niessel uhonorowany orderem Polonia Restituta I klasy.

Na Wilno złożył w redakcji naszego dziennika Najprz. ks. Arcybiskup Józef Bilczewski 2000 Mk. p. Oskar Singer z Borysławia kwotę 10.000

Zaciskała ręce, powtarzając z niezłomną wolą: „Wywalczę sobie sama wszystko! Zdobędę imię, majątek, wszystko jedno w jaki sposób i za jaką cenę; wtedy się zmierzmy, zobaczymy, kto będzie cierpiał: Ty, czy ja?!”

W poszukiwaniu za knajpą pod „Zieloną Jarnią u cioci“ zapuściła się w labirynt brudnych, cuchnących ulic. Po długim szukaniu i dopytywaniu odnalazła ów bar, a raczej norę w ulicy Słonecznej. Poszła tam wieczorem, dowiedziawszy się, że ciocia otwiera swój zakład o zmroku; rozpoznała miejsce już z daleka, po brudnym świetle zielonej jarni, zwisającej nad schodami, pełne nemi błota i śmieci, wiodącymi prosto do szynkownianej izby. Mimo, że po raz pierwszy w życiu znalazła się w podobnym miejscu, zesła bez wahania po schodach w dół i rozejrzała się wkoło. Izba była ciemna, wilgotna, przesycona zaduchem wódki i brudu, za bufetem siedziała nieprawdopodobnie gruba lemość, ciocia we własnej osobie i zapisywała coś na brudnym papierze. Gości było mało, kilka podejrzanych indywidualów siedziało na ławkach pod ścianami, jedna mizerna dziewczyna usługiwała im niedbale, druga jeszcze gorzej umalowana, majstrowała coś przy popsutym gramofonie.

Na pytanie Moniki o malarza, ciocia zmierzyla od stóp do głowy przybyłą małemi, czerwonymi oczkami i skinawszy na jedną z usługujących dziewcząt wydała jej jakieś polecenie, wskazując pogryzionym ołówkiem na karkołomne schodki, wiodące gdzieś w górę. „Siadaj pani“ — odezwiała się do Moniki, wskazując jej

Naszym P. T. Odbiorcom przesyłamy przy zmianie Roku — życzenia dobrej woli, wiary we własne siły, oraz najlepszej otuchy na przyszłość.

Firma LUDWIK AKSMAN

Kraków — telef. 32-88.

Skład maszyn do pisania i przyborów do tychże.

Mk., ks. infat Zająchowski 500 Mk., prof. Nowicka 500 Mk.

Związek banków Małopolskich wpłacił do kasy komitetu 100.000 Mk.

— Na polską młodzież akademicką złożyli Urzędnicy biblioteki uniwersyteckiej ku uczczeniu pamięci dyrektora Bolesława Mańkowskiego 7000 Mk., dr. Bronisława Wójcikówna 1000 Mk., Lwowska Izba notarialna (dla studentów prawa) 10.000 Mk., ks. Mateusz Sokolowski 100 Mk., Karol Koranyi za pośrednictwem prof. Dąbkowskiego 500 Mk., dyrektor Marjan Chrzanowski za pośrednictwem prof. Bulandy 50.000 Mk., dr. Owiański 1000 Mk., Leon Heller 300 Mk., dyr. Władysław Kucbarski (Drohowyże) 1000 Mk., dr. Władysław Markowski (Szczucin) 543 Mk., T. K. za pośrednictwem prof. Romea 10.000 Mk., (na fundusz odzieżowy).

— Związek polskich przemysłowców naftowych zakupił od Rządu Polskiego stalowy statek żeglowny z motorem ropnym i zarejestrował go w Gdańsku pod polską banderą. Okręt ten nazwany „Gazolina I.“ wypłynął z Gdańska dnia 25 grudnia b. r. naładowany produktami naftowymi dla Libawy gdzie „Związek“ posiada w porcie własne składy naftowe.

— Uroczystość w Warnie. W Warnie odbył się obchód 25 rocznicy Towarzystwa archeologicznego i muzeum Warnie zyka. W obchodzie wzięli udział: minister oświaty Omarczewski, posłowie polski i czeski, konsulowie polski, czeski i rumuński, delegaci Akademii, Uniwersytetu, Muzeum narodowego i instytucji kulturalnych. Minister oświaty w dłuższym przemówieniu podkreślił znaczenie pracy kulturalnej, jako jedynego środka samoobrony narodów w okresach niewoli i klęski.

Następnie minister powitał przedstawicieli Polski, nowej sojuszniczki Czech, widząc w udziale Polski wyraz realizacji zbliżenia słowiańskiego. Minister podkreślił wielkie znaczenie idei wolności narodów w imię, której król Warnieńczyk ponosił śmierć waleczną pod Warną. W dalszym ciągu przemówienia

miejsce przy stole, a równocześnie kelnerka postawiła przed nią szklankę mętnego piwa. Po chwili zatrzeszczały schodki pod chwiejnymi krokami malarza. Uśmiech rozradowania zjawił się na twarzy Niki na widok tej zakazanej figury i ona na widok gościa otrzeźwiając w jednej chwili zerwał kapelusz z głowy. Pocałował ją w rękę i nie wiedział gdzie posadzić, skrzychał jakąś Frankę, aby wytarła stół i stołki, a równocześnie ciągnął gościa ku trzeszczącym schodkom, wiodącym widocznie do siódmego raju Mahometa.

Ale Nika nie chciała zostać. Wyszli razem: deszcz się rozpadał na dobre, więc szli milcząc, zajęci omijaniem kałuż, zdołających bruk najohydniejszej części miasta.

— Oto jest mój tryumfalny wjazd w życie — pomyślała Nika, rozpinając baldachim zniszczonej parasolki nad głową. Po przybyciu do hotelu, kazała podać do numeru herbatę. Przyniesiono dwie nieprzeżroczone od brudu szklanki, napełnione wystygłą herbatą i dwie suche bułki. Wypili to jednak, bowiem oboje zgłodnieli byli bardzo. Potem zaczęli dyspuć i budowali przyszłość. Słonko był pełen różowych nadziei: wybierał już dla Niki rolę, komponował kostjumy, klaskał wraz z olśnioną publicznością. Porwał rozplomienić jej wyobraźnię — dysputa przegnęła się długo w noc.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

zaznaczył, że Zapewni Bułgarów o poparciu ze strony Polski i wznosił okrzyk na cześć króla Borysa.

Uchwalono święcić rocznicę śmierci bohatera warszawskiego, jako święta narodowego Warszawy. Wielkie wrażenie zrobiła znaczna ilość depesz z Polski, między innymi od Uniwersytetów, Akademii i Prezydenta Ministrów Ponirowskiego.

— **Przestroga dla udających się do Ameryki.** Konsulat amerykański w Warszawie otrzymał z Waszyngtonu instrukcję, ażeby nie udzielano, jak dotychczas, wizy tym emigrantom, którzy otrzymali od swych krewnych w Ameryce wezwanie do przyjazdu. Wezwanie to ma być skuteczne o tyle, o ile je prześle taki obywatel Stanów, który już mieszka w niej co najmniej pięć lat i naturalizował się, albo rozpoczął o to starania przed dwoma laty.

— **Kurs dla pisarzy gmin wiejskich XXIII z rządu** urządza Tymczasowy Wydział samorządowy z dniem 1 lutego 1922. Kurs trwać będzie do 12 kwietnia 1922. Pierwszeństwo w przyjęciu będą mieli w ludzi wojskowi. Podania o przyjęcie mają kandydaci wnieść na ręce właściwego wydziału powiatowego, gdzie też mogą zasięgnąć bliższych informacji co do warunków przyjęcia. Zasiłków Tymczasowy Wydział samorządowy nie będzie kandydatom udzielał żadnych.

† **Dr Wacław Lasocki**, powstaniec z roku 1863, założyciel zakładu leczniczego w Nałęczowie, zmarł tamże, przeżywszy lat 85. Człowiek ogromnych zasług, gorący patriota, cieszył się w polskim społeczeństwie powszechnym szacunkiem.

S. p. Lasocki był jednym z nielicznych dotychczas kawalerów orderu „Polonia Restituta“.

— **Fegielki Wawelskie** zyskują coraz większą popularność, przybywają ich z dniem każdym sporo, a kierownik oddziału Zamku na Wawelu, prof. Szyzko-Bohusz zacierą ręce z radości. Z dniem wczorajszym liczba „cegiełek“, nadstawianych do Krakowa, przeoczyła 1600. Nie są to wszystkie, już wpłacone, redakcje bowiem pism pozakrakowskich, n. p. „Kurjera Warszawskiego“ — rozwinięły w tym kierunku bardzo ożywioną działalność, przesyłają za zebrane kwoty co pewien czas.

— **Niezawsze cel uświęca środki.** Naprawdę też należy, jeśli poważna instytucja, na którą pragnęlibyśmy zawsze z czcią tylko spoglądać, dla zasilenia funduszu nie tylko urządzić pod swym dachem tłumowisko wulgarniej zabawy, lecz jeszcze reklamuje ją afisami, od których każdy, kto po łąda choć odrobinę dobrego smaku ze wstrętem odwrócić się musi. Pewnie, „zabawa“ dla tego właśnie tem większe mieć będzie powodzenie. Czy jednak poczucie własnej godności, obowiązujące każdego przyzwoitego człowieka, nie obowiązuje zbiorowiska ludzi

nie tylko przyzwoitych, lecz skojarzonych w by wysoce dźwigać sztandar idąc?

— **Wybory do Kasy chorych w Warszawie** zostały przez Ministra pracy unieważnione.

— **Tragiczny wypadek w rodzinie** Czesław Makowski, o którego przedwczesnym już doniesiliśmy, padł ofiarą tyfusu plamistego, go nabawił się przyjąwszy do swego domu jednego z repatriantów. Na tę samą straszną chorobę również 18 letni syn s. p. Czesława. Żona zastę jest dogorywająca.

— **Dwunastodniowa kwarantanna dla żydów.** Warszawskie Biuro żeglugi morskiej otrzymało urzędowe zawiadomienie, że dla emigrantów żydów udających się do Palestyny ustanowiona jest w Tryeście ulgowa kwarantanna przez dni 12.

— **Nowy milioner.** D nosiliśmy już, że wygrana ostatniego ciągnięcia padła na numer, przesłany do sprzedaży do Częstochowy. Szczęśliwym wyorańcem losu jest Francuz, p. Piotr Martins, urzędnik częstohowskiej fabryki Pezerów.

— **Ruch kolejowy na G. Śląsku.** Według rozporządzenia niemieckiego ministra kolei żelaznych od czwartku nastąpić miało pewne ograniczenie ruchu kolejowego, jednakże — jak podają gazety niemieckie — komisaż koalicyjna nie zgodziła się na tożarządzenie i zażądała utrzymania pociągów pospiesznych na linii Bogumin Koźle-Opole.

— **Podwyższenie taryfy kolejowej w Austrii.** Na posi dzeniu wiedeńskiej Izby handlowej oficjalnie z wiadomością ze strony rządu, iż w terminie ustalili się mającym nastąpić na kolejach austriackich podwyższenie taryf osobowych o 300 proc., a towarowych o 150 proc.

— **Zalew Wezuwiusza.** Ulewne deszcze spowodowały zalanie całej dolnej części Neapolu. Kolejka na Wezuwiusz została przzerwana, a w pobliżu szczytu Wezuwiusza, na przestrzeni zwanej „Atrio del Cavallo“ utworzyła się przepaść średnicy przeszło pół kilometra, a takiej samej głębokości. Prawie wszystkie wsie, położone na stokach i u stóp Wezuwiusza, zostały nocno uszkodzone przez strumienie wody. Wszystkie przekopy i inne urządzenia, porożbione w celu ochrony wiosek przeciw spływającej rozpalonej lawie, zostały przez powódź zniszczone. Prawdopodobnie ofiary w ludziach są liczne.

— **Zniesienie słynnego więzienia.** Wszystkich mieszkańców stałej Wenecji zasmuci zapewne wiadomość, że wenecka rada miejska zamierza znieść odwieczne więzienie, połączone z Pałacem dożów słynnym mostem Westchnień i urządzić tam salę koncertową.

Stare to więzienie, zbudowane w 16 wieku przez Giovanniego da Ponte, stało się w dowia w wielu

wydarzeń politycznych i karytarza, woda tego z mostu Westchnień prowadziła do cel piwnicznych, zwanych Pozzi, z izbą tortur i miejsc umierania, położonem na skraju karytarza piwnicznego. W miejscu ten stracono kilka wybitnych osobowości za czasów rządy cesarstwa austriackiego, później zaś, za czasów austriackich, nie jeden patriota wenecki, jak Tommaso lub Manin, stracony był w cel piwnicznych.

Więzienia tego wstrząs nie należało identyfikować z innym, wiecznie przez Silesio, słynnym więzieniem Piombi, znajdującem się pod dachem ołowianym samego Pałacu dożów. Wzajemnie o to było zburzone już w r. 1797.

— **Na uroczystość Trzech Króli** przybywa do Warszawy młodzi z poznania zaproszona do stolicy przez Prezydenta Ministrów. Wzięcie udziału około 300 osób z podległości państwa polskiego. Magistrat warszawski postanowił oznaczyć 500 bezpłatnych biletów na przedstawienie opery „Straszny dwór“ dnia 1 stycznia dla gości.

— **Pr starą skarę.** Na podstawie działalności rzymskiego korespondenta „Timesa“ pojawiają się następująca sensacyjna wiadomość: Do miasta w Bascgli, w prowincji Bari, powróciła z Jerozolimy pewna wdowa i oznajmiła wódom właściwym, że posiada stary włoski pergamin, który jej ojciec otrzymał od swojego mnicha, a który zawiera w sobie aż do tej chwili dotychczas miejsca ukrycia przestarzałego skarbu. Składa się ten skarb, jak wykazał sobie, ze 150 waz srebrnych, 20 waz pełnych złotych monet, 31 z monet miedzianych, 5 ze starożytnymi dziełami sztuki, 30 sztukulek z klejnotami i wielkiej gary glinianej z perłami. Rozpoczęte według wskazań węgierki pergaminu roboty wykopał skowe w odległości dwóch kilometrów od miasta, stopniowo dając bogaty plon. Według przypuszczeń Indzi rzeczy domowych skarbu był własnością matrony rzymskiej, która go zakopła gdy zblizła się wojska flarabauda w r. 216 przed Nar. Chr.

Komunikaty

LWOWSKI INSTYTUT MUZYCZNY

Kurs mistrzowski w muzyce
LUB 18-21
KURSORBERGER
ucznielić będzie lekcyj
18 i 14 stycznia
Interesujących się przystępują do kursu (ul. Sobieskiego 4).

— **Wpis na drugie półroczie** szkolne w Lwowskim Instytucie muzycznym (ul. Sobieskiego 4) na wszystkie przedmioty muzyki przyjął kancelarja od 28 grudnia r. r. Grono przesortować znacznie powiększone.

Z literatury historycznej

S. Kutrzeba: **Polska odrodzona 1914—1921.** Kraków 1921, str. 230, nakł. Gebelina i Wolffa.

Jest to rzeczą powszechnie wiadomą, — że wszelkie omawianie kwestii nie przysypanych cienką choćby warstwą czasowego pyłu, wszelkie wyświetlanie faktów historycznych nie odzielonych od badacza perspektywą przynajmniej lat kilkudziesięciu — należało dotąd do zadań bardzo trudnych, a często i niewdzięcznych.

Niemówność korzystania z materiału historycznego pierwszorzędnego jakości. Brak pod ręką dokumentów dyplomatycznych i autentycznych ich tekstów, zniewalało w takich razach do posługiwania się źródłami mniej pewnymi, publicystyką, stroniczami i celowo oświetlaniami broszurami. To też z reguły prawie, wszelkie próby na podobnych budowane podstawach, wypadały najczęściej tylko jako mniej lub więcej bezwartościowe twory.

W ostatnich czasach przełom, jaki we wielu dziedzinach przyniosła z sobą krwawa europejska zawierucha, sprawił, że znaczna część tych trudności technicznych odpadła. Historyk dzisiejszej doby nie musi czekać aż lat kilkadziesiąt na dostęp do ważniejszych źródeł. Poszczególne państwa, czy to w celu skompromitowania swego przeciwnika, czy też z innych przyczyn, ogłosiły ogromną ilość ciekawszych dyplomatycznych

nie największa, pozostała walka samego z sobą o ścisłą bezstronność w historycznej ocenie i obserwacji tych świeżych, przed naszymi oczyma odegranych faktów, o wzniesienie się ponad poziom własnej subiektywności w traktowaniu rzeczy, a wreszcie o zrezygnowanie z osobistych ulubionych nieraz zapatrywań czy przekonań, jeżeli słuszność oświelenia tego wymaga.

„Polska odrodzona“, mała, zwięzła napisana książeczka, która zupełnie dobrze mogłaby również mieć tytuł: **Sprawa polska w latach 1914 do 1921** jest dowodem, że przy dobrej woli i tego rodzaju trudność da się usunąć do minimum.

Wielce w nauce polskiej zasłużony autor „Historii ustroju“, wszedł bowiem i w tym wypadku na drogę zwyczajnie najlepszą, a dla historyka najmniej zawodną, — drogę obiektywnego sądu, — dopuszczając z góry możliwość zaszytych w przyszłości poprawek i uzupełnień. Zwróciwszy uwagę na „zasadnicze raczej kierunki i dążności, niż na czyny poszczególnych jednostek“, dał w 17-tu krótkich rozdziałach obraz, mający na celu uwypuklenie zdarzeń, jakie rozstrzygały głównie w zakresie polityki zewnętrznej i wewnętrznej Polski lat ostatnich.

Rozdział pierwszy, zawierający kilka zdańiami naszkicowaną sprawę mordy serajewskiego z 28. czerwca 1914 r., wyzyskaną przez Austrię w celu zafatwienia dawniejszych swoich porachunków politycznych z Serbią, określa również politykę zmilitaryzowanych, butnych Niemców, prących do wojny, bo uważających ją za przygotowanie do dalszej rozprawy z groźną dla nich Anglią, wykazuje ekspansywność Rosji ku Francji, by w myśl mitycznego testamentu Piotra Wielkiego opanować Konstantynopol i sięgnąć do morza

ciepłego, a wreszcie przedstawia wybuch wielkiej wojny i pierwsze jej chwile, czym stanowi właściwy wstęp, wprowadzając czytelnika na tem ogólnem tle w meritum sprawy polskiej. Przystępując zaś do omówienia tej kwestii wyależonej na fałd interesów polityki światowej, to długich latach dyplomatycznego milczenia, znowa na światło dzienne, charakteryzuje antyczny stan umysłów w Polsce przed wojną, przygotowującą powstanie stosunek mocarstw rozbiorczych do Polaków odwrotnie.

W rozdziale drugim nawiązuje akcję legionów do tradycji dawniejszych prób odzyskania przez naród niepodległości i omawia szerzej wytworzony pod tym wpływem katastrof powstanowych, zwłaszcza 1863 roku, program tzw. trójtalizmu, a równocześnie w przeciwstawieniu do owych prądów ugodowych hasła pracy organicznej (bogacenia się), wysuwając nurtująca w społeczeństwie myśl akcji zbrojnej, rozwijana na nowo w Galicji w ośrodku stowarzyszeń młodzieży ideowej, w Związkach strzeleckich, w Drużynach w Związku walki czynnej i innych.

Dalsze rozdziały poświęcone są zawiązaniu Naczelnego Komitetu Narodowego, utworzeniu Legionów, pierwszym ich walkom, ofensywnym — austr., zajęciu Warszawy, przeprowadzeniu okupacji, ogłoszeniu aktów z 5. listopada 1916 i wytykłym stałym fundamentom i tarciom, wreszcie utworzeniu Rady Stanu.

Z epoki rządów bezcelerowskich omówiona jest obszerniej uchwała krakowska z 28. maja 1917 r., działalność Polskiego Komitetu Narodowego, ustanowienie Rady regencyjnej jej charakter i kół brzeski. Ze zdarzeń ogólnie europejskich, wolicia rosyjska i akt 30 marca 1917 r. na ws

— **Egzamina prywatne** w Akademii handlowej z przedmiotów handlowych, odbędą się 30 stycznia 1922 o 8 godzinie rano. Podania należy wnieść do dyrekcji (ul. Skarbkowska 39) do 20 stycznia.

— **Kolndy nładu** W. Adamczaka, odśpiewa chór żeński czterogłosowy w kościele katedralnym w dzień Nowego Roku o godz. 12.

— **Lwowskie Tow. św. Wincentego a Paulo** panów, opiekuje się polskimi ubogimi rodzinami, obarczonymi działką. Postanowiło ono rozdać tym dzieciom największą radość i osłodek dzieciennego wieku i dziecięcej duszy — to jest zabawki! Towarzystwo jednak nie jest w stanie uskutecznić zamiarów swych bez współdziałania ofiarności rodzaków, którym chyba leży na sercu dziecięca dola.

Jest to rzecz serdeczna — czytamy w odezwie Towarzystwa — zwracamy się z prośbą o ten serdeczny odruch: rodzice, dziadziowie, ciocie, najlepiej nas zrozumieją. Każda rodzina ma w szafach, komodach stare popsute, nieużyteczne zabawki — dla nas wszystkie są cenne.

Także dary w gotówce bardzo pożądane. Bóg zapłać wszystkim, co dadzą. Wdzięczność dzieci dla tych specjalnych ich dobrodziejów będzie z pewnością cenną nagrodą!

Upraszamy łaskawe dary składać i adresować: Referent zabawkowy konferencji Matki Boskiej Tow. św. Wincentego a Paulo, Lwów, ul. Piekarska 28.

Notatki literacko-artystyczne.

Repertuar Teatru Miejskiego.

Początek przedstawień o godz. 7:30 wieczorem.

Dziś, w sobotę „Carmen“, opera (wznowienie). — Jutro, w niedzielę o godzinie 3:30 popoł. „Betleem polskie“, — wieczorem o godz. 7:30 „Aida“, opera.

Repertuar Teatru Nowości

Dziś, w sobotę „Taniec szczęścia“, operetka. — Jutro, w niedzielę o godz. 3:30 popołudniu „Taniec szczęścia“, operetka; — wieczorem o godz. 7:30 „Ostatni walc“, operetka.

Sylwestrowa noc w Teatrze Wielkim zapowiada się nadzwyczajnie. Pozostała jeszcze tylko bardzo mała ilość biletów wstępu. Prócz ogłoszonego już bardzo bogatego programu przybędzie jeszcze jedna nowość, mianowicie punkt programu:

dzie, nowy program koalicji, zmierzające Niemców na zachodzie i rozbiór Austrii na południu, w końcu zjednoczenie ziem polskich trzech zaborców, wypędzenie Niemców, ponadto walka o Śląsk Cieszyński.

Lwia część książki, poświęcono polowe opracowania, zajmują czas. W sprawie kongresu wersalskiego 18. stycznia 1919 r. do przyjęcia przez Sejm konstytucji 17. stycznia 1921 r. i wejścia jej w życie z dniem ogłoszenia tekstu w dzienniku ustaw państwowych 1. czerwca hr.

W treściwy, zwiezły, właściwy autorowi sposób określona została struktura kongresu, jego prace, programy, stosunek do delegacji polskiej w Paryżu, zawarcie traktatów i związane z tem kwestje: wolnego miasta Gdańska, Wisły, granic zachodnich i wschodnich, mniejszości narodowych plebiscytów. Ze spraw wewnętrznych Polski w tym okresie uwzględnił autor szczególnie: próby konsolidacji, ustawę z 20 lutego 1919 r., ujednostajnienie zarządu państwa, sprawę waluty, podatników i armii, konwencję gdańsko-polską, reformę polną i pracę nad konstytucją; z polityki zagranicznej: pertraktacje i wyprawę kijowską, wojnę z Rosją sowiecką i zawarcie preliminarzy pokojowych, wreszcie akcję wileńską gen. Żeligowskiego i sprawę Górnośląską — do chwili oddania jej pod presją Lloyd'a George'a Radzie Ligi Narodów dnia 12 sierpnia hr.

Zamyka opracowanie krótki, popularnie ujęty pogląd na obecny stan polityczny, gospodarczy i słowy Państwa Polskiego, który dałby się więcej sprowadzić do słów: jest źle, ale nie dziejnie. Gdy bowiem z jednej strony szkotały, zły bilans handlowy i zdeprecjonowana waluta, opóźniła, znacznie utrudnienie sytuacji

„Na sali sytuacja przyjemna zapomocą perfumy „Popatrz - Popatrz“ z liimy Bohosiewicza, która każdy w dowcipny sposób zostanie obdarzony. Ponadto biorą jeszcze udział w świetnych kreacjach pp. Kaspiowiczowa, Miłowska, Brzeska, Szczęsna i Kutschmann.

Z muzyki.

Popisy wirtuozów możnaby podzielić na dwie kategorie. Pierwsza z nich uwzględnia wyłącznie smak publiczności, druga li tylko przekonanie i upodobania koncertanta. Nie potrzeba wyraźnie zaznaczać, że obydwie te krańcowe sposoby układania programów prowadzą na manowce i pociągają za sobą moralną szkodę: w pierwszym wypadku artysty zniewolonego do gry „contre coeur“, w drugim publiczności, oplacającej nie raz chwilę zachwytu przeciągnięciem znudzeniem.

Cokolwiek egoistycznie, a może nawet nieoglednie ułożył pianista p. Stefan Askenaze program swego ostatniego koncertu (środa, 28. bm.). Po okazałym, lecz bardzo już ograny D-moll koncercie organowym (Bach—Stradał) — tej kwintesencji powagi — wybrał J. Rosenstocka sonatę op. 3. Rzeczą jedynie pocieszającą słuchacza jest niewątpliwie ta cyfra 3, umieszczona przy „opusie“; skromna ta liczba działa uspokajająco, nie wykluczając nadziei, że po tem „triumm perfectum“ ustanie może na czas jakiś pędność p. Rosenstocka. Przeciwnicy kierunku ultra-modernistycznego, a raczej mdłych i nieudatnych jego naśladowców, powinni zresztą poczuwać się do pewnej wdzięczności dla autora, zważywszy, że nudne i nużące takie okazy prędzej czy później działać muszą odstraszająco. Nie wiem, co mogło skłonić tak inteligentnego muzyka, jak p. Askenase do popularyzowania tej „sonaty“, odznaczającej się i brakiem oryginalnych pomysłów i nawet efektów dźwiękowych lub fortepianowych. I w niej nic nowego prócz znanej już tułaczki z tonacji do tonacji i do owych „zakątków między“ niemi... Jedynie części drugiej „Andante con sentimento“ przyznać można cokolwiek wartości kompozytorskiej, opartej o słaby przeblisk talentu nie tyle twórczego co kompilatorskiego.

Zakończenie pierwszej części tą próbą pamięciową, za jaką uważać należy niejasną dla słuchaczy, a pretensjonalną sonatę p. Rosenstocka, osłabiło zachwyty, któryby w innych warunkach

wywołać mogła wirtuozowska gra cenionego artysty. Tylko piękna w całości interpretacja sonaty B-moll Chopina zdołała podnieść na chwilę intensywność wrażeń na sali, tu stały w pełnym blasku i uduchowanie gry koncertanta i wydoskonalenie jej strony technicznej, a zarzucić mógłbym jedynie kilka nieodpowiednich akcentów na słabych częściach taktu w Des-dur, ustępie marsza żałobnego. (Zamiast małego nacisku na pierwszej nutce figury ósemkowej, więc na „ges“ i na „as“ itd. akcentował i p. Askenase drugą z ósemek; na często mylnie wykonywanie tej frazy nieraz uskarżał się śp. Mikuli i twierdził, że Chopin bardzo przestrzegał dokładność w akcentowaniu tego ustępu).

W drugiej części programu odegrał p. Askenase nieznaną dotąd i bardzo interesujący utwór w stylu nowoczesnym — jak afisz podaje — A. Melichara, oraz parafrazę Liszta na tematy ze „Snu nocy letniej“ Mendelssohna. Pod względem brawurowego popisu techniki stanowiłaby interpretacja tej transkrypcji niezawodnie „clou“ całego wieczoru, gdyby lepiej dopisywał niemożliwie już ograny, faktycznie rozbity już fortepian koncertowy. Brzmienie tego wadliwego instrumentu nie nadawało się również do wydostania potężnych efektów dźwiękowych rozpoczynającego produkcję koncertu organowego Bacha.

Tylko przypadkowy zbieg okoliczności: dość niefortunnie ułożony program i „wsobóludzia“ takiego instrumentu koncertowego wpłynęły nieco ujemnie na sukces pianistowski p. Askenasego, porównującego zazwyczaj lwowskie audytoryum w stopniu o wiele wyższym. Mimo wszystko wywołały gromkie oklaski szereg dodatków nadprogramowych, a między nimi — jak małe poinformowano — pięknie wykonany etiud Chopina.

Sala Tow. muzycznego zapelniona była po brzegi.
Fr. Neuhauser.

TELEGRAMY.

OSOBLIWA UROCZYSTOŚĆ W BUDAPESZCIE.

Budapeszt. (AW). Z okazji rocznicy koronacji odbyło się wczoraj w kościele św. Macieja uroczyste nabożeństwo w obecności reprezentantów arystokracji węgierskiej i wielu posłów sejmowych, między innymi Andrassy'ego i Appony'ego, oraz wielu oficerów. Po nabożeństwie urządzono hr. Appony'emu i Andrassy'emu owację, podczas której wołano: Niech żyje król węgierski Karol.

wewnętrznej państwa, a z drugiej strony zaciętości partyjne i dziełnicowe, zdemoralizowanie mas i obniżenie przez wojnę poziomu etycznego społeczeństwa brak u ogółu poczucia, oddania państwu co mu się należy, nieróśrwo i nie dość silne poszanowanie prawa, utrudniły organizację wewnętrzną, to jednak — nie ma powodu jeszcze do rozpacz. „Wyteżona praca wszystkich warstw społecznych, podnosząca dochód społeczny, oszczędna gospodarka państwowa i rzetelne płacenie podatków“, mogą zło naprawić. Trzeba tylko „umięć chcieć“ pracować, ho „inaczej przeklina nas przyszłe pokolenia, żeśmy umieli może walczyć za Ojczyznę ale nie umieli utrzymać tego, co nam dała Opatrzność“.

Zestawieniem oficjalnych publikacji, źródeł i ważniejszych opracowań, odnoszących się do sprawy polskiej lat ostatnich, wyzyskanych przez autora w pracy niniejszej, — kończy się owa cenna, obywatelskim duchem owładła książka.

Niejedną wprawdzie kwestję radby czytelnik w szerszym zakresie uwzględniona w niej, zobaczyć. Chciałoby się doczytać przede wszystkim czegoś więcej o zaraniu wojskowych związków młodzieży niepodległościowej, tworzonych w Galicji w latach 1908—14, których życie tak silnie przecież tętnem było w społeczeństwie. Chciałoby się również doszukać choćby małej wzmianki o Krzywopłotach, Rafałowej, o życiu i bohaterskich wznaganiach się VI pułku Legionów na Wołyniu i Polesiu, pod Kołodzja, Kuklami, Kostuchnowką, Opatową itd. Nie dość dokładnie przedstawia się sprawa rozwiązania Legionu wsch. w Mszanie Dolnej. Trudno godzić się na zdanie, iż wkroczenie oddziału Strzelców 6. sierpnia 1914 r. do Królestwa było faktem przez

społeczeństwo nie przewidzianym. Rzucanie się reszty ideowej młodzieży z Galicji za przykładem Strzelców w bój z wrogiem nie „groziło“, ale było faktem wiadomym, zdawna postanowionym, z którym społeczeństwo, względnie jego przedstawiciele odrazu powinni się bym liczyć. Czytelnika z t. zw. bliższych kresów zdziwi też niemało, że owe tak głęboko w duszy jego zapisane walki lwowskie z listopada 1918 r., oraz krwawa udręka, jaką w imię jedności narodowej przeżywało obleżone przez wroga miasto i kraj cały, od Sanu po Zbrucz, przez długie zimowe miesiące aż do maja 1919 r. — zasłużyły na kilkunastu zaledwie i pobieżną wzmiankę, wsuniętą w rozdział walki o Śląsk Cieszyński.

Są to jednak braki, dotyczące tylko fragmentów, które w każdej chwili łatwo obok innych można będzie uzupełnić. W całości zaś „Polska odrodzona“ ze względu na jasny tok opowiadania, staranne zestawienie dat i przejrzystość w ugrupowaniu rzeczowego materiału, jak również ze względu na zasadnicze swoje walory, przedstawia się jako niezmiernie miły informator młodego „wczoraj“ i to nie tylko dla społeczeństwa starszego. Książka ta odpowiednio wykorzystana przez nauczyciela w szkolnictwie średnim, służyć może inteligentniejszej naszej młodzieży jako pouczający wielce obraz całokształtu ostatniej epopei. Między wszystkimi bowiem dotychczasowymi opracowaniami w tym zakresie — jest jednym z najlepszych.

M. Jarosiewicz.

FONCIERE, Powszechny Zakład Ubezpieczeń w Budapeszcie (Zależ. w r. 1864)

Stan czynny.

Bilans z 31. grudnia 1921.

Stan bierny.

		Ubezpieczenie elem. i wyp.			Ubezpieczenie życiowe			Razem					Ubezpieczenie elem. i wyp.			Ubezpieczenie życiowe			Razem				
		Korony i halercy									Korony i halercy												
1	Kasa	545.678	02	289.146	84	834.824	86	1	Kapitał akcyjny	4.000.000	—	—	4.000.000	1	2	Kapitał zapasowy *)	1.501.966	99	—	1.501.966	51		
2	Instytucje kredytowe	19.794.117	76	14.370.758	78	31.164.886	54	3	Rezerwy premijne (o potr. udz. podob.) Dział życiowy	—	—	77.360.343	70	77.360.343	10								
3	Nieruchomości	5.800.000	—	1.355.900	—	7.155.900	—	3	Dział element.	16.778.465	—	—	16.778.465	—									
4	Należności w tow. reasek	9.185.436	17	857.911	29	10.043.347	46	4	Rezerwy na szkody niewypłacone (po potr. udziału podob.) Dział życiowy	—	—	4.014.514	83	4.014.514	83								
5	Papiery procentowe	5.229.928	8	39.688.395	52	45.018.323	32	5	Dział element.	7.468.607	—	—	7.468.607	—									
6	Effekty na pokrycie ubez. ży. w p. z. woj.	—	—	1.121.711	90	10.121.791	90	6	Fundusz dywidend ubezpiecz.	—	—	195.664	57	195.664	57								
7	Osadki	368.983	—	3.638.225	83	4.007.211	83	7	Rezerwa na dubiosa	150.000	—	—	150.000	—									
8	Wakacje w portfelu	2.929.200	—	—	—	2.929.200	—	8	Salda biernie tow. reasek.	34.774.168	53	4.141.950	40	38.916.118	33								
9	Przeżycia hipot.	—	—	2.295.963	—	2.295.963	—	9	Kredytorzy	827.901	31	639.762	19	1.467.663	49								
10	Pożyczki na własne polise	—	—	3.180.490	—	3.180.490	—	10	Saldo rach. bieżąc. działu życiow.	—	—	1.463.573	18	1.463.573	18								
11	Fundusz im. M. de Ribary	54.880	—	—	—	54.880	—	11	Niepodjęte dywidendy	141.204	—	—	141.204	—									
12	Saldo rachunku bież. działów elem.	—	—	1.463.573	18	1.463.573	18	12	Fundusz im. M. de Ribary	54.880	—	—	54.880	—									
13	Salda i gotówka w reprezent. u agentów i u stron	22.665.996	17	8.295.727	92	30.971.724	09	13	Depozyta i kaucje (poz. przejściowa)	687.744	19	6.698.214	—	7.385.958	19								
14	Należności dłużnicy	3.489.011	61	23.496	03	3.512.507	64	14	Nadwyżka działów elem.	2.942.535	52	—	2.942.535	52									
15	Depozyta i kaucje (poz. przejściowa)	687.744	19	6.698.214	—	7.385.958	19	15															
16	Wakacje działu życiowego	—	—	891.751	37	891.751	37	16															
17	Zabeczki na ubezpiecz. (pismo odpis)	—	—	—	—	—	—	17															
18	Wzrost (pismo odpisany)	—	—	—	—	—	—	18															
		70.843.985	72	93.080.469	65	163.924.455	37			70.843.985	72	93.080.469	65	163.924.455	37			70.843.985	72	93.080.469	65	163.924.455	37

*) Fundusz zapasowy podwyższony z tego r. dotacją na K. 1.676.978 15.

Rachunek zysków i strat ubezpieczeń elementarnych i wypadkowych za r. 1920.

Rachunek zysków i strat ubezpieczeń życiowych za rok 1920.

Rozchody		Dochody			
Kor.	h.	Kor.	h.		
1. Szkody (wł. z kosztami sprawozdania)	10,609.382	55	1. Pozostałość zysków z r. 1919	300.072	55
2. Koszta administr. (po potr. udz. podob.)	14,671.500	32	2. Przeniesienie funduszy z r. 1919	9,312.351	43
3. Odpisy i inne wydatki	159.202	66	3. Rezerwa na szkody niezapl. (po potr. udz. podob.)	4,044.105	—
4. Rezerwa na szkody niezapl.	7,468.607	—	4. Premie netto (po potr. udz. podob.)	34,816.488	71
5. Stan funduszy z końcem r. 1920.	18,420.371	99	5. Opłaty polisowe	5,112.019	92
6. Nadwyżka dochodów	2,942.535	52	6. Dochód z papierów pab. i nieruchomości Zakładu	696.062	43
	54,281.600	04		54,281.600	04

Rozchody		Dochody			
Kor.	h.	Kor.	h.		
1. Wypłaty za płatne ubezpieczenia i renty (po potr. podob.)	4,288.339	64	1. Przeniesienie funduszy z r. 1919	68,173.223	31
2. Wypłaty za wykup. pol. (po potr. udz. podob.)	394.716	45	2. Rezerwa na szkody niewypł. (po potr. udz. podob.)	3,598.298	69
3. Dywidendy ubezpieczonych	38.932	39	3. Dochody z premji (po potr. udz. podob.)	13,983.974	87
4. Koszta administr. (po potr. udz. podob.)	4,681.725	—	4. Dochody z kapitałów	2,999.340	64
5. Odpisy	28.294	9	5. Inne dochody	1,853.32	69
6. Rezerwa na szkody niewypł. (po potr. udz. podob.)	4,014.514	83	6. Strata	891.751	37
7. Stan fund. z końcem r. 1919 (po potr. udz. podob.)	77,556.008	27			
	91,032.531	57		91,032.531	57

Rachunek zysków i strat z interesu małopolskiego za rok 1920. Dział elementarny i wypadkowy. Dział życiowy.

Wydatki		Marki pol.	
Szkody pogorzelnowe po potrąc. udziału reasekuracyjnego	173.30	82	
Składki reasekuracyjne po potrąceniu ristorna	2,443.253	79	
Wypłacone prowizje	518.403	05	
Koszta administracyjne	701.886	98	
Rezerwa premijna po potrąceniu udziału reasekuracyjnego	332.836	41	
szkodowa „ „ „	9.330	—	
Zysk	167.395	12	
	4,429.659	17	

Dochody		Marki pol.	
Rezerwa składek z roku 1919	124.174	50	
Rezerwa za nieuregulowane szkody z roku 1919	90.240	—	
Zbiór składek po potrąceniu ristorna	3,201.630	33	
Należność pol. i należ. administracyjna	532.253	17	
Dochód z odsetek	13.806	77	
Zwrot reasekuratorów	467.551	40	
	4,429.659	27	

Wydatki		Marki pol.	
1. Wypłaty za płatne polise (po potrąceniu udziału reasekuracyjnego)	147.449	40	
2. Wypłaty za wykupy	49.432	76	
3. Administracja	41.821	82	
4. Rezerwa na nieuregulowane szkody	326.376	28	
5. Rezerwa i przeniesienie składek	1,137.569	65	
	1,600.649	71	

Dochody		Marki pol.	
1. Rezerwa i przeniesienia składek z roku 1919 wraz z uzupełn. (po potr. udziału reasekuracyjnego)	1,124.906	85	
2. Rezerwa szkodow. z roku 1919 wraz z uzupełn.	235.65	—	
3. Składki (po potrąceniu udziału reasek.)	162.791	—	
4. Odsetki	47.808	—	
5. Inne dochody	5.242	—	
6. Ubytek	21.735	—	
	1,600.649	—	

BANK MAŁOPOLSKI S. A. W KRAKOWIE

Rynek Główny 25.

**Podwyższenie kapitału akcyjnego z sumy Mp. 112,000.000 — na Mp. 200,200.000 —
przez emisję nowych 315.000 sztuk akcji po Mp. 280 — im. wart.**

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Małopolskiego w Krakowie uchwaliło dnia 25. czerwca b. r. podwyższenie dotychczasowego kapitału akcyjnego z sumy **Mp. 112,000.000 — na Mp. 200,200.000 —**, przekazując Radzie Zawiadowczej określenie terminu, oraz ustalenie szczegółowych warunków dla emisji tychże akcji.

Na podstawie tego upoważnienia uchwaliła Rada Zawiadowcza podnieść kapitał akcyjny Banku o **Mp. 88,200.000 —** przez emisję nowych sztuk 315.000 pełnowpłaconych akcji po **Mp. 280 —** imiennej wartości.

Objęcie większości nowo wydać się mających akcji zostało już z góry zapewnione, a na pozostałą resztę rozpisuje się po myśli uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 25. czerwca b. r. i na zasadzie postanowienia p. Ministra Skarbu oraz p. Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21. listopada 1921 zamieszczonego w Nr. 270 „Monitora Polskiego” z dnia 26. listopada 1921.

SUBSKRYPCJE

na następujących warunkach:

1) Dotychczasowym akcjonariuszom przyznaje się prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcji w ten sposób, że za dwie dawne akcje pobrać mogą jedną nową.

2) Przy korzystaniu z prawa poboru należy przedłożyć dawne akcje, lub kwity tymczasowe, które zostaną zaraz zwrócone po uwidocznieniu na nich wykonanego prawa poboru.

3) Prawo poboru wykonane i zgłoszone być może najpóźniej do dnia 15 stycznia 1922 pod rygorem utraty tego prawa.

4) Kurs emisyjny nowych akcji wynosi Mp. 475 — dla dotychczasowych akcjonariuszy wykonujących prawo poboru, zaś Mp. 600 — dla nowych akcjonariuszy.

5) Przy zgłoszeniu uiszczyć należy gotówką całą cenę kupna wraz z 6 proc. odsetkami od ceny kupna od 1. lipca 1921 do dnia wpłaty.

W KRAKOWIE: Bank Małopolski Rynek gł. 25.
Filja Polskiego Banku Krajowego.
Filja Banku Handlowego w Warszawie,

W WARSZAWIE: Oddział Banku Małopolskiego, ulica
Marszałkowska 154,
Bank Handlowy w Warszawie,
Bank dla Handlu i Przemysłu,

WE LWOWIE: Oddz. Banku Małopol. ul. 3 Maja 10
Polski Bank Krajowy,

WE LWOWIE: Oddz. Banku dla Handlu i Przemysłu,
Oddz. Banku Dyskont. Warszawskiego,

W POZNANIU: Bank Związku Spółek Zarobkowych,
Polski Bank Handlowy,
Bank Przemysłowców,
Oddz. Banku Handlowego w Warszawie.

W LODZI: Oddz. Banku Małopol. ul. Moniuszki 4

W TARNOWIE: Oddz. Banku Małopol. Krakowska 3.
W SZCZESZYNIE: Oddz. Banku Małopol. ul. Sapieżyńska 10.

6) Repartycję nowych akcji przeprowadzi Dyrekcja Banku według swego swobodnego uznania.

7) Nowe akcje wydane będą w swoim czasie akcjonariuszom po zawiadomieniu o przydziale akcji i po skonfekcjonowaniu sztuk za zwrotem potwierdzenia kasowego na uiszczoną wpłatę.

8) Na wypadek nieprzydziału akcji Bank zwróci wpłaconą kwotę wraz z odsetkami w wysokości 2 proc.

9) Nowe akcje uczestniczą w zyskach Banku począwszy od dnia 1-go lipca 1921.

10) Zgłoszenia subskrypcyjne na nową emisję akcji przyjmują do dnia 15 lutego 1922 następujące instytucje:

W RZESZOWIE: Oddz. Banku Małopol., Jagiellońska 3

W BIELSKU: Oddz. Banku Małopol. ul. Kolejowa 8.

W ZAKOPANEM: Oddz. Banku Małopol. Krupówki 38

W KATOWICACH: „Deutsche Bank” filja w Katowicach
Spółka Komandytowa „Feige & Co”

W KROLEWSKIEJ Hucie: „Oberschlesischer Bankverein”

W WIEDNIU: Powszechny Austr. Zakł. Kred. Ziemski
Austr. Zakład Kredytowy dla Handlu i Przemysłu.

Kupujcie
Zarówki regenerowane
16 i 25 świec po Mp. 250 za sztukę
w MAŁOPOLSKIEJ FABRYCE ŻARÓWEK
„ZAREG”
Sp. z ogr. odp.
LWÓW, ul. LWOWSKICH DZIECI 1. 25
(dawna Polna). Warunkiem sprzedaży oddanie żarówek starych (przepalonych). 12691

Najstynniejsze
prawdziwie węgierskie salami
marki
AKTIENSALAMI
wyrabia
WĘGIERSKA FABRYKA SALAMI Tow. akc.
BUDAPEST X. FÜZER-UTCA 37.
Telegramy: Masalam Budapest.
Eksport do wszystkich krajów i części świata.

Ogłoszenie.
Na nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Członków Składnicy towarów Urzędników Odbudowy we Lwowie Spółdzielni zarejestrowanej z ograniczoną poręką, od dnia 17. grudnia 1921 uchwalono rozwiązanie i likwidację tejże Spółdzielni oraz zamianowano jej likwidatorami tymczasowych dyrektorów pp. Antoniego Świąteckiego i Stanisława Urbańskiego.
Wszystkich ewentualnych wierzycieli powyższej Spółdzielni wzywa się, by pretensje swoje zgłosili do jednego z wymienionych likwidatorów (Lwów, ul. Kopernika 1.) do dnia 31. stycznia 1922.
Składnica towarów Urzędników Odbudowy we Lwowie, Spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną poręką we Lwowie, w likwidacji.

Małopolski Zakład Odzieżowy
przenosi
1922 w styczniu 1922
swoje magazyny dla hurtownej i detalicznej sprzedaży
z ulicy Jagiellońskiej 1. 20.
do własnego gmachu
t. zw. Domu Towarowego
Lwów, ulica Szpitalna 1. (róg ul. Kazimierzowskiej)